

Forslag til retningslinjer for fosforvurdering i husdyrgodkendelsessager i forhold til målsatte søer/råstofsøer uden for fosforfølsomme Natura 2000 områder.

Kommunen har i henhold til Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug en forpligtigelse til i hver enkelt sag konkret at vurdere blandt andet fosfortilførslen til de målsatte søer beliggende i kommunen. Herunder også råstofsøer, der som udgangspunkt er særligt næringsfattige og følsomme overfor forøget forurening.

Kommunens vurdering følger fosforafsnittet i Miljøstyrelsens vejledning til husdyrbrugloven - wiki-vejledningen, samt de retningslinjer som bliver givet af Natur og Miljøklagenævnet i deres principielle afgørelser og herudover også retningslinjer i kommuneplan, regionplan og udkast til vandplan.

Hjemmelsgrundlaget for at stille skærpede vilkår til fosfor på husdyrbrug er husdyrbruglovens §§ 19 og 23, samt mål og retningslinjer i kommuneplanen, regionplanen og udkast til vandplan, som er gengivet nedenfor. Kommunen kan jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 7 meddele afslag, hvis det vurderes, at der med de fastlagte beskyttelsesniveauer i bekendtgørelsens bilag 3, eller de efter stk. 2 og 3 fastsatte vilkår (skærpede vilkår) vil være en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser (fx. målsatte søer og råstofsøer).

Dvs. hvis ikke der kan stilles vilkår efter bilag 3 og 4 i husdyrbekendtgørelsen, som sikrer beskyttelsen af naturområderne, kan kommunen således meddele afslag. Ansøger kan dog vælge at foretage en frivillig projektilpasning, således at ejendommens fosforbelastning af vandmiljøet nedsættes (fx. sætte arealer i fosforklasse 1-3, som regulerer fosforoverskuddet).

Kommunen vurderer efter:

Miljøstyrelsens wiki-vejledning

"Søer

I oplande til søer skal man også have fokus på fosfor. Det skyldes, at søer generelt betragtes som mere fosforfølsomme end de marine områder.

Udover at tjekke om bedriftens arealer ligger i oplande til fosforfølsomme Natura 2000-områder, skal det tjekkes om bedriftens arealer ligger i oplande til fosforfølsomme søer. Hvis dette er tilfældet tages der udgangspunkt i beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet i forhold til beskyttelsen af sådanne søer. Desuden stilles der eventuelle nødvendige krav om randzoner m.m.

Hvis de generelle regler og de vilkår, kommunalbestyrelsen har mulighed for at stille ikke kan sikre, at husdyrbruget kan indrettes og drives på en sådan måde, at kravene i husdyrgodkendelseslovens § 19 kan opfyldes, skal kommunalbestyrelsen meddele afslag."

"Konkret vurdering af påvirkning af overfladevande med fosfor

Da det ikke kan kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet (se afsnittet "[Baggrund for beskyttelsesniveauet for fosforoverskud](#)"), der reelt vil tilføres recipienten, må vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, baseres på en vurdering af "worst case" situationen."

“Det er antaget i forhold til nitratpåvirkningen af vandområder, at en påvirkning af nitrat ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder, hvis påvirkningen er på under 5 % af den samlede påvirkning. Det antages, at grænsen for at der kan ses en påvirkning er den samme for fosfor som for nitrat.”

Derfor, hvis påvirkningen er på over 5 % af den samlede påvirkning, skal der foretages enten en reduktion af overskuddet eller ske tiltag der hindrer en øget belastning af recipienten. Det kan anbefales at følge den landskabsmæssige betragtning som beskrevet i vejledningen.

Det anbefales desuden at anlægge en landskabsmæssig risikobetragtning i vurderingen. Herved er det vigtigt i første omgang at se på transportvejene for fosfor fra mark til vandløb og videre ud til eksempelvis en sø.”

Kommuneplan 2009

Kommunens mål for miljøtilstanden i vandløb og søer er bl.a.:

- At hensynet til et alsidigt plante- og dyreliv i vandløb og søer ikke tilsidesættes.

Regionplan 2005

Af regionplan 2005 fremgår bl.a. følgende mål:

- At tilstanden i de enkelte søer skal søges tilnærmet søens naturtilstand. Dette indebærer, at søerne skal have så klart vand som muligt, og sikres et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, der ikke eller kun svagt er påvirket af menneskelig aktivitet.

- At søernes målsætninger ikke må hindres som følge af direkte eller diffus tilførsel af forurenende stoffer.

- At sikre overfladevandskvaliteten ved at bekæmpe og begrænse forurening med fx spildevand, okker, eller næringsstoffer som kvælstof og fosfor.

- At foranstaltninger til forebyggelse og imødegåelse af forurening, sker ved en afvejning af miljøets betydning og sårbarhed sammenholdt med de samfundsmæssige omkostninger, hvor der i videst forstand tages hensyn til beskyttelsen af miljøet.

Regionplanens mål er ledsaget af en række retningslinjer, der beskriver, hvordan der skal forvaltes i forhold til overfladevand og tilførsel af næringsstoffer.

Retningslinje 6.4.1. “Direkte eller indirekte tilførsel af forurenende stoffer til vandområder skal nedbringes mest muligt, således at målsætningerne for vandområderne som minimum kan opfyldes.”

Retningslinje 6.6.2. “Begrænsning af næringstilførsel – Søer der er målsat med en miljøkvalitetsmålsætning skal sikres mod tilgroning og opfyldning som følge af tilførte næringsstoffer og partikulært materiale fra dyrkede arealer. I oplandet til målsatte søer skal direkte og diffuse tilledninger af fosfor søges nedbragt mest muligt ved anvendelse af bedst anvendelige teknologi (BAT). Ved ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen i oplandet til en målsat sø skal det dokumenteres, at den ansøgte udvidelse ikke forøger fosfortilførslen til søen og helst nedbringes.”

Udkast til vandplaner

Regionplanens mål og retningslinjer afløses af de nationale vandplaner, som pt. ligger i udkast, og er gældende på den måde, at der ikke må gives tilladelse til noget, som vil stride imod de miljømål der er sat, eller som vil være til hindring for at miljømål ikke kan nås.

Miljømålet i udkast til vandplan for Vidå-Kruså, hovedvandopland 4.1, er, at der skal opnås god økologisk tilstand. God økologisk tilstand defineres som en “svag afvigelse fra en tilstand upåvirket af menneskelig aktivitet (referencetilstanden).”

Den konkrete sagsgang

- Udbringningsarealerne tjekkes i forhold til, om de ligger i opland til målsatte søer/råstofsøer.
- Hvis udbringningsarealerne ligger i opland til målsatte søer, foretages en beregning af husdyrbrugets påvirkning i forhold til den samlede fosforpåvirkning af søen.
- Hvis husdyrbrugets påvirkning er under 5 % af den samlede påvirkning, kan det jf. MST's vejledning konkluderes, at påvirkningen er uden målbar betydning.
- Hvis husdyrbrugets påvirkning er over 5 % af den samlede påvirkning, skal der laves tiltag, der nedsætter fosforbelastningen af søen. Tiltag kan være, at beskyttelsesniveauet for fosfor skærpes i forhold til husdyrbekendtgørelsens bilag 3 og 4 (vedlagt som bilag). Her kigges på jordtype og dræningsforhold.
- Tiltagene skal laves som frivillige projektilpasninger af ansøgningen.
- Hvis ansøger ikke frivilligt vil lave en projektilpasning, må der gives afslag på ansøgningen med begrundelse i for stor en påvirkning af den målsatte sø.
- Hvis udbringningsarealerne ligger helt op til søen, kan der også stilles vilkår om gødningsfri/dyrkningsfri randzoner.

Fosforafsnittet i den konkrete sag, som er udarbejdet efter ovenstående sagsgang, er til orientering vedlagt som bilag.